kılavuzumuz bilimsel sosyalizm, silahımız partimizdir

çark başak

türkiye işçi partisi merkez yayın organı

yıl:1 sayı:4 — 1 nisan 1976 perşembe — 150 kuruş

ONBEŞ GÜNLÜK

TÜRKİYE, NATO VE CENTO'DAN ÇIKMALIDIR

Bugün MC iktidarı dış politikada, ABD ile ilişkiler, Avrupa Ekonomik Topluluğuyla ilişkiler, Ege Denizinin statüsü ve Kıbrıs konularında sıkışma durumundadır. Bunlar içinde en önemlisi Amerika ile ilişkiler ve NATO sorunudur. Çağlayangil'in ABD seyahatiyle, konu büsbütün günün sorunu haline gelmiştir. MC iktidarı, Amerikan ambargosunun yarattığı durumdan yararlanarak Türkiye'yi Amerikan emperyalizminden göreceli olarak bile daha bağımsız bir duruma getirecek bir politika izlemeye yönelmemiştir. Ambargo dolayısiyle ABD'ye gerçek anlamda karşı çıkmak şöyle dursun, MC iktidarı, kamuoyunu yatıştırmak için karşı çıkar gibi görünüp aslında, Amerika ile askeri bağlantılarını daha pekiştirecek, güvenceye alacak biçimde ABD ile ilişkilerini güçlendirmek amaç ve çabasındadır. Ne var ki, MC iktidarının kamuoyunu, bağımsızlıktan yana güçleri yatıştırmak, kendince «tatmin etmek,» için, ve de Amerikan «yardımı»nı güvenceye almak için ileri sürdüğü önerilerin ABD tarafından kabul edilmeyeceği şimdiden kesinlikle söylenebilir.

Bu önerilerden birincisi, üslerin Türk tesisleri olması, denetimlerinin Türkiye'nin elinde olmasıdır. Ama bir yandan da bu üslerde Amerikan teknisyenleri bulunacaktır. Eskiden beri biliniyor ki, üslerde bir iç alan, bir çekirdek alan vardır. Termonükleer başlıklar, bunları atacak füzeler, veya bu çeşit bombaları taşıyacak uçaklar bu iç alanda her an atılmaya veya havalanmaya hazır durumda bekletilir. Hattâ uçaklar devriyeler halinde nöbetleşe havada tutulur. Bu iç alanın denetimini, füzelerin atılıp atılmayacağı, uçakların harekete geçirilip geçirilmeyeceği konusunda karar verme yetkisini ABD kimseye vermez; değil Türkiye'ye, NATO'daki daha gelişmiş ve güçlü ortaklarına dahi vermemiştir. Bu denetim ve karar yetkisini ABD kendi tekelinde tutagelmiştir. Kaldı ki Türkiye, bu iç alanlardaki donanımı kullanabilecek teknik güce de sahip değildir. Bunun için Çağlayangil üslerde «statü, Türk statüsü olacak, ama Amerikan teknisyenleri de katılabilecekler» diyor. Üslerin denetimi diye Türkiye'ye olsa olsa bir takım idari yetkiler tanınabilir.

MC iktidarının ikinci önerisi, Amerikan «yardımı» nın sürekliliğini sağlamak, bir daha kesilmesini önlemek için bu «yardım»ı Amerikan Senatosu'nun yıllık kararlarına bağlı olmaktan kurtarmayı amaçlamaktadır. Bunun da mümkün olmayacağını bilen MC iktidarı, bu konuda hiç değilse üç veya beş yıl süreli bir anlaşma peşindedir. Başkan Ford ile Dışişleri Bakanı Kissinger'in bu öneriyi kabule yatkın olduklarını bir an için varsaysak bile, Senato, yetkilerini kısıtlayan bir anlaşmayı asla kabul etmeyecektir.

Kalıyor, üçüncü olarak, üsler için kira istenmesi konusu. «Milli onur»a, «iktidar»a dokunmaması için kira sözkonusu değilmiş de «risk tazminatı» imiş istenen. Milli onur ve itibar kelime oyunlarıyla kurtarılamaz. İlginç bir nokta da bu konuda basında çıkan «gerekçe» lerdir. Üslerin Türkiye topraklarında bulunması bir savaş patlaması halinde Türkiye'yi ilk saldırı hedefi yapıyor ve böylece, başka NATO ülkeleri için varit olmayan özel bir risk, bir tehlike yaratıyormuş Türkiye için. Böyle bir tehlikenin varlığı doğru. Ama bunun karşılığı iki üç milyon dolar para almak mı? Türkiye termonükleer bir savaşın ilk hedefi haline geldiğinde, belli başlı kentleri aniden yerle bir olacak, geniş bölgeleri radyoaktif hale gelecek, yüzbinlerce, milyonlarca insan ölecek, bir o kadarı da ömür boyu sakat kalacaktır. Biz bu durumu yıllarca önce belirttik. NATO'nun iddia edildiği gibi Türkiye'yi «korumak» şöyle dursun, böylesine büyük tehlikelere soktuğunu uzun uzun açıkladık. Meclis zabıtlarına kadar geçirttik.

Gerçekten de NATO stratejisi -ki aslında ABD'nin stratejisidir- Amerika'nın dünya çapında çıkarları çapında planlanmıştır ve bu çapta uygulamaya geçirilmektedir. Bir nükleer savaş halinde Türkiye'ye ilişkin olarak alınacak tavır, yapılacak girişimler bu dünya stratejisi hesapları açısından değerlendirilip saptanacaktır. Zaten NATO anlaşmasında, derhal, otomatik olarak askeri yardıma koşmak diye bir hüküm yoktur. NATO antlaşmasının 5. maddesi bu konuda açıktır. Bir saldırı vukuunda diğer NATO üyesi devletlerinin «yardım»ının ne olacağı devletlerin kendi takdirlerine bırakılmıştır. Hele 1967'den bu yana kabul edilmiş olan «kademeli, esnek mukabele» stratejisi, savaşın ilk «kademe»lerinde NATO kanatlarındaki sınır ülkelerini kendi kaderleriyle başbaşa bırakmayı öngörmektedir.

Cumhuriyet Halk Partisi'nin NATO'ya ilişkin görüşleri geçerli değildir. NATO içinde kalıp da «kişiliği olan», «ulusal çıkarlara uygun» bir dış politika ve savunma politikası sürdürmeye, NATO stratejisi ve o stratejinin gereklerine göre donatılıp örgütlenmiş silahlı kuvvetler düzeniyle, yurt savunmasına yönelik ulusal strateji ve o stratejiye göre silahlı kuvvetler düzeni arasında çelişki vardır.

Türkiye'nin dış politikasında ve savunma politikasında izlemesi gereken yol, NATO ve CENTO'dan çıkmak; askeri bloklar dışı, bağlantısız, barışçı, genel silahsızlanmadan yana bir politikaya yönelmek olmalıdır. Ancak böyle bir politika ile yurt savunması gereklerine uygun bir «ulusal strateji» ve ona göre silahlı kuvvetlerin yeniden örgütlendirilip düzenlenmesi gerçekleştirilebilir. Burjuva politikacıların, halkoyunu korkutup NATO'da kalmayı sağlamak için bir gerekçe olarak iddia ettikleri gibi, böyle bir politika Türkiye'yi, «saldırıya açık» hale getirmez. Bu politikacıların çok sözünü ettikleri, Türkiye'nin «jeopolitik durumu» aslında, bu nitelikte bağımsız bir politikanın izlenmesini kolaylaştırıcı, hatta gerektirici bir unsurdur.

NATO üyesi kaldıkça ve topraklarında NATO ve Amerikan üslerini barındırdıkça, Türkiye, bu emperyalizmin safındaki konumu ile, anti - emperyalist 3. dünya devletlerinin güvenini, sempatisini kazanamaz, BM'deki oylamalarda onları yanında değil karşısında bulur. Bölgedeki Arap devletleriyle de ilişkilerin geliştirilememesinin, onların da, BM'de Türkiye'ye karşı oy kullanmalarının temel nedeni budur. Türkiye tanımladığımız nitelikte bağımsız bir dış politikaya yönelir de bölgedeki devletler için bir tehdit unsuru olan üsler ortadan kalkarsa, emperyalizmin «ileri karakolu» olmaktan çıkarsa, komşu devletlerle ilişkilerdeki kuşkular da ortadan kalkar; onun yerine, bir güven ve barış ortamı oluşur. Bu ortam saldırmazlık ve dostluk antlaşmalarıyla pekiştirilir. «Kollektif güvenlik» askeri bir bloka dahil olmada değil, blokların tasfiyesinde ve rejim farkı gözetilmeksizin yapılacak bölgesel ve dünya güvenlik anlaşmalarında aranır.

Behice BORAN
Genel Başkan

ÖRGÜT HABERLERİ

MERKEZ KİTLE ÖRGÜTLERİ BÜROSU TOPLANTILARI

Merkez Kitle Örgütleri Bürosu'nun muhtelif seksiyonlarının genişletilmiş toplantıları sürdürülüyor. Geçen sayımızda bildirdiğimiz sendikalar ve gençlik seksiyonlarının toplantılarından sonra, geçtiğimiz hafta içinde Meslek Örgütleri Seksiyonu genişletilmiş toplantısı da yapıldı.

Toplantıya, çeşitli teknik eleman örgütlerinin yönetim kademelerinde görevli arkadaşlarımız katıldı. Arkadaşlar, gündemin birinci maddesi olarak bağlı oldukları kitle örgütlerinin çalışma ve toplantılarının sonuçlarını incelediler. İnceleme, herşeyden önce Parti'nin, diğer birçok alanda olduğu gibi, bu alanda da etkinliğinin giderek arttığını gösterdi. Bundan sonra, meslek örgütlerinin bugünkü yapısı içinde partililerin durumları, geçtiğimiz dönemdeki çalışmaları irdelendi. Kısa ve uzun vadeli çalışma perspektifleri ve yöntemleri üzerine görüşüldü. Farklı statülü örgütlerde ve farklı yönetim birimlerinde görevli partililerin, çalışmaları sırasında kazandıkları deneyimlerin birbirilerine aktarılması ve tümünde bir tavır beraberliğinin sağlanması açısından bu irdeleme büyük yararlar sağladı.

Meslek örgütlerinde çalışırken, partililerin bağlı oldukları kitle ve meslek örgütlerinin üye tabanlarının aynı hedefler doğrultusunda birlikteliğini sağlamak için çalışmalar yapması vurgulandı, bunun için de kitlelerin somut taleplerinin belirlenmesi ve bu taleplerin gerçekleştirilmesi doğrultusunda harekete geçirilmesi gerektiği belirtildi. Kitle örgütünün geliştirilmesi imkânları üzerinde duruldu.

Kitle örgütlerindeki çalışmalarda, bu konudaki temel ilkelerimizden taviz vermeksizin ve temsil edilen kitlenin en azından büyük çoğunluğunun somut özlem ve istemlerinin, Parti'nin «bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi»nin hedefleri doğrultusunda olduğu belirtilerek bu özlem ve istemlerinin gerçekleştirilmesi yolunda ve bunlara katıldıkları oranda, partili olmayan veya başka bir politik çizgide olanlarla ilişkilerin düzenlenebileceği ortaya kondu. Bunların arasından birçoğunun da, Parti'nin kitleler üzerinde etkinliği arttıkça, bugün olmazsa yarın Parti saflarına katılabileceği gözlemi dile getirildi.

Toplantı sonunda, bu tür toplantıların gerek kitle örgütlerindeki çalışmalarda genel ilkeleri saptama ve gerekse bunların hayata geçirilmesinde ve birlikteliği sağlamada ne kadar yararlı olduğunun bu toplantı ile bir kere daha ortaya çıktığı belirtilerek, bunların belli aralıklarla yinelenmesi ve bu toplantıya yalnızca Ankara ve İstanbul örgütlerimize bağlı üyelerin katılabildikleri göz önünde tutularak bundan sonrakilerde diğer illerdeki arkadaşlarımızın da hazır bulunmaları dileği ilgili yönetim merciine iletildi.

2. BÖLGE TEMSİLCİLERİ TOPLANTISI YAPILDI

Merkez Yönetim Kurulumuzun aldığı karar uyarınca 2. Bölge Temsilcileri toplantısı çıktığımız Mart ayının 27 ve 28. günleri Gaziantep'de yapıldı.

Partimizin, Doğu ve Güneydoğu bölgesindeki il yönetim kurulları üyeleri, ilçe başkan ve sekreterleri, il ve ilçe temsilcilerinin çağrılı oldukları toplantıya; Genel Başkan Behice Boran, Merkez Örgüt Bürosu Sekreteri Can Açıkgöz ve Merkez Örgüt Bürosu üyeleri, Basın Propoganda ve Haberalma Bürosu Sekreteri Nurdan Orpen ile Parti'nin doğrudan ve dolaylı yayınlarında görevli partililer katıldılar.

27 Mart Cumartesi günü Genel Başkan Boran'ın açış konuşması ile başlayan toplantı ilk gün dinleyicilere açık olarak yapıldı. Pekçok dinleyicinin de izlediği toplantıda Genel Başkan Boran, MC'nin iç ve dış politikada düştüğü açmazları ve faşist uygulamalarını, Doğu ve Güneydoğu bölgesindeki ırkçı şoven baskıları ve partimizin mücadelesini anlattı.

Pazar günü temsilciler ve çağrılı partililerle devam eden toplantı gündemindeki Parti'nin örgütlenmesi, örgütlerin etkinliğinin arttırılması vb. konularda örgütlerin ve temsilcilerin hazırladığı raporlar dilek ve öneriler görüşüldü.

Parti Tüzüğü'müz gereği bu toplantıda öne sürülen dilek ve öneriler Merkez Yönetim Kurulu'nun ilk toplantısında gündem maddesi yapılarak görüşülecektir.

PARTİLİLERE KARŞI BASKI VE TERÖR UYGULAMALARI SÜRÜYOR

«MC Düşürülmelidir» kampanyamız boyunca bir partili olarak en doğal haklarını kullanıp bildiri dağıtan, afiş asan arkadaşlarımızın kolluk kuvvetlerince karşılaştıkları engellemeler, gözaltına alınmalar, hakaret ve tartaklanmalar daha önce belirtilmişti. O günden bu yana muhtelif yerel örgütlerde görevli kardeşlerimiz dışa yönelik hemen bütün çalışmalarında aynı türden olaylarla karşılaşmaktadırlar. Gün geçmemektedir ki, bir yerel örgütümüzden haber gelmesin, ve bazı partili arkadaşlarımızın yerel örgütün, grevci işçilerin desteklenmesine ilişkin bir bildirisini dağıtırken veya başka bir yerel örgütümüz üyeleri grevci bir sendikayı desteklemek üzere afişlerinin asılmasına yardımcı olurken gözaltına alınmasın. Veya bir komando baskınından sonra onların yerine, baskına uğrayan ve gerçekte davacı olması gerekenlerle birlikte partili öğrenci kardeşlerimiz de içeri alınmasın. Seydişehirde ise, Partimizin üyesi bir işçi arkadaşımız gene kolluk kuvvetlerine yardımcı olduklarını iftiharla ileri sürenler tarafından fabrika dönüşü ağır yaralanarak hastaneye kaldırıldı.

Bunlar ve benzerleri İstanbul'dan Ankara'ya, Eskişekir'den Hatay'a kadar sürüp gitmekte. Rüşvet, yolsuzluk, görevi kötüye kullanma.. gibi «kirli yan ürünlerin» gündelik gazete sayfalarını boydan boya kapladığı, Üniversitelere el koyma planları ile komando baskınları ve genç kardeşlerimizin dövülüp yaralanmaları, hayatlarını kaybetmelerinin gündelik olaylardan sayıldığı, bir cümle ile MC iktidarının altındaki zeminin giderek kaybolmasının telâşı içinde gemi azıya aldığı bir dönemde, arkadaşlarımızın başlarına gelenler de bunların bir parçası olmakta. Ancak bu ne onları doğal ve olağan olarak karşılamamızı, ne de bundan dolayı yasal haklarımızı kullanmaktan geri durmamızı gerektirecektir. Tersine, her fırsatta bunların yasa dışılığı elden gelen bütün imkânlarla sergilenecek, yasal haklarımızı savunacak ve demokratik olanaklarımızı sonuna kadar kullanıp mevzilerimizi bu konuda da terketmiyeceğiz. Parti, elinin eriştiği her yerde, bu türlü yasa dışı uygulamalar için gerekli hukuki yollara başvurmakta, davalar açılmakta veya açtırmaktadır.

Son günlerde, bu uygulamalar yeni bir boyut kazanır görünmeye başlamıştır. Grevci işçileri destekleyen yerel örgütünün bildirisini dağıtan bir arkadaşımıza Emniyette sorulan sorulara bakın: «Sen hangi hücredensin, hadi bakalım iki arkadaşının da adını söyle, bizi yorma.» Hele elektrikçi olduğu için cebinde bir inşaatın elektrifikasyon planı da bulununca soru daha da ileri götürülür, «Söyle bakalım bu nerenin sabotaj planı, hadi uzatma».

Sorular mealen böyle. Eğer bir tek yerde ve bir tek arkadaşımıza sorulsaydı, belki bir güvenlik görevlisinin gayretkeşliği olarak nitelendirilebilirdi, ama benzerleri başka yerde de var. Üzerinde durulması gerek. Bu soruların cevabının koskocaman bir «hayır» olduğunu bunu soranlar da elbet bilmektedir, o halde bu sorular niye? Yoksa yeni «sabotaj davaları» na senaryo mu hazırlanmak isteniyor? Öyleyse bilinmeli ki, bu dava belleklerden silinmiş değil, silinmesine de imkân yok. Unutulmayan başka şeyler de var; 12 Mart döneminde Emniyet'in gözde elemanlarının soygun planlarına adlarının karıştığı, zevahiri kurtarmak için olsun tutuklanmak zorunda kalındığı, yapılan bir çok «eylem» in gerisinde «ajan provakatör» lerin bulunduğu belleklerde taze henüz, bir kısmının kimlikleri sütun sütun tefrika bile edilmekte.

Unutulmayan, unutturulmayacak bir konu daha var. Şişli'de polisin ve halkın gözü önünde güpegündüz katledilen iki arkadaşımızın katillerinin kimlikleri ve yakalanmaları ile ilgili olarak güvenlik kuvvetlerinin henüz hiç bir girişimi duyulmadı, katiller aramızda serbestçe dolaşıyorlar.

İDEOLOJİK ÇALIŞMA PARTİ VE EĞİTİM

Değiştirmek için mücadele ettiğimiz Türkiye'nin ve dünyanın bugünkü yapısını, temel özelliklerini ana hatlarıyla doğru olarak kavramadan yeni bir Türkiye, yeni bir dünya kurmak yolunda atabileceğimiz çok az adım vardır.

Bilimsel sosyalist eylem 130 yıla yaklaşan ve beş kıtanın hemen hemen bütün ülkelerini kapsayan bir geçmişe sahiptir. Binlerce yıllık toplumsal gelişimler tarihinden, özellikle de sosyalist mücadeleler, ulusal kurtuluş hareketleri ve faşizmle savaş tarihinden, kendi mücadelemiz için alacağımız son derece önemli dersler var.

Türkiye işçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketi olarak şimdi çözmek zorunda olduğumuz sorunların önemli bir bölümü «dün» ün de sorunlarıydı. Ayrıca dünün kimi sorunlarının çözümlenişini bilmemiz, bugünün çoğu sorunlarının üstesinden gelebilmemize önemli katkısı olacaktır.

Bütün bunlardan da önemli olarak, yalnız burjuva üretim ilişkilerinin değil, bunun sonucu, aynı zamanda burjuva kültürünün de egemen olduğu bir toplumda yaşıyoruz. Ana kucağından ölüm döşeğine kadar, her aracı kullanarak, toplumun bütün sınıflarını kendi felsefesiyle, değerleriyle, ahlak anlayışıyla bağlamak isteyen, üstelik kapitalizm öncesi sömürü biçimlerinin uzun kültür mirasının kalıcı etkilerinden yararlanan bir egemenliktir bu. Bütün bir düşünüş ve davranış sisteminin yerini kendiliğinden bir başka sistem almaz. Burjuva kültürünün, düşünüş biçiminin, değerlerinin egemenliğinden kurtulmak, onunla uzun, zahmetli, sistemli bir mücadeleyi gerektirir. Bu ancak ideolojik çalışmayla, diğer bir deyişle ideolojik mücadeleyle başarılabilir.

İdeolojik çalışma ilk bakışta bireysel bir çaba, kişinin kendi sosyalist bilincini geliştirmesi, kendi başına yazıp çizmesi gibi görülebilir. Ama tek tek kişilerin kendilerine düşen sorumluluk büyük olmakla birlikte, ideolojik çalışma ve mücadele, temelde ortaklaşa yapılması gereken bir görevdir. Sosyalist bir partinin üyeleri için bu özellikle doğrudur.

Bilimsel sosyalist ideolojik çalışma yani bilincin boyuna daha üst düzeye çıkartılması, son tahlilde, ancak parti içinde gerçek anlamını kazanır ve olanak içine girer. Elbette, parti dışındaki kişiler için de sosyalizmin genel ve özel sorunları üstüne tartışmak, yazılar yazmak, sosyalizmi savunmak, hatta sosyalizme yararlı incelemeler, çalışmalar yapmak mümkündür. Ama yorumlanan dünyanın ve toplumun değiştirilmesinin olduğu kadar, bu değiştirme mücadelesinin sorunlarının, ihtiyaçlarının tam olarak kavranabileceği, ideolojik çalışmanın getireceği aydınlığın en büyük olabileceği tek yer parti çalışması, parti eylemidir. Eylem için teorik gerçeklerin kavranması ve genel olarak ideolojik çalışma ne kadar vazgeçilmezse, ideolojik çalışmanın eylemden uzak düşmemesi, onun sorunlarıyla ilişkisini koparmaması da o kadar önemlidir.

Sosyalist parti tek tek üyelerinin enerjilerinin, yeteneklerinin toplamından defalarca daha büyük bir güce sahiptir. Parti bu büyük gücünü üyeleri arasındaki bilinç birliğine ancak ve ancak bilincin oluşturup pekiştirebileceği disipline, uyuma borçludur. Partiye, boyuna değişen koşullarda çalışma yeteneğini veren, onu yenilmez yapan işçi sınıfının bilimine, geçmiş mücadelesine ve bakış açısına en büyük titizlikle sahip çıkışı ve bunu eyleminin her alanında ispatlayışıdır. Üyeleri partiye sahip çıkartan, onun uyumlu unsurları yapan da yine bu yüksek bilinç düzeyidir. Sadece inanmışlığın en derini, arkadaşlıkların en sağlamı, «sağduyu»nun, «güven»in en büyüğü kişiyi gerçek bir parti üyesi yapmaya yetmez. Bütün iyi ve yüce duygulardan, alışkanlıklardan önce bilime dayanan bir mücadele ancak bu temelin özümlenmesiyle gereği gibi sürdürülebilir.

İşte, başlıca bu nedenlerledir ki, **ideolojik çalışma, partimizin bütün çalışmalarının kalbidir, vazgeçilemeyecek temelidir.**

Bilinç seviyelerinin en üst düzeye çıkarılması için sürekli ve sistemli çaba gösterilmesi parti üyeliğinin zorunlu koşullarından biridir. Her seviyedeki yöneticiler için bu zorunluluk daha da ön plandadır. Sosyalist teorinin ana kaynaklarından derinliğine öğrenilmesi; bilimsel sosyalizm bütün geçmiş toplumsal bilimler mirasının devrimci bir özle sentezleştirilmesi olduğuna göre, bir bilimin öğrenilmesi için gerekli araştırıcı çabayla iyice kavranması, yöneticilik görevinin yerine getirilebilmesi için, yerine bir başkası konulamıyacak, bir görevdir.

Parti programı, özünde, sosyalist hareketimizin, parti hareketinin eriştiği gelişkinliğe bağlı olarak, dünya toplumsal mücadeleler tarihinden, özellikle işçi sınıfı ve sosyalizm tarihinden çıkarılan derslerin ve bilimsel sosyalist düşüncenin kılavuzluğunda ülkemizin dünya içindeki yerinin, yapısının ve hareketimizin görevlerinin kısaca tanımlanmasından ibarettir. İşte bu nedenledir ki, parti programı üyeler için ideolojik çalışmanın birinci kaynağı ve daha ileri çalışmaların hedefidir. Üye partiye programı okuyarak ve benimseyerek girer. Parti programı ile bu ilk «tanışma»nın daha sonra bir inceleme biçiminde derinleştirilmesi ve üyeler arasında temel yorum birliğinin sağlanması bütün parti içi ideolojik çalışmaların ilk adımı olacaktır.

> **PARTİ'NİN BAŞLICA GÖREVLERİNDEN BİRİ ÖNCELİKLE ÜYELERİNİ VE BUNLAR YOLUYLA BÜTÜN İŞÇİ SINIFINI VE EMEKÇİ KİTLELERİ PARTİ'NİN AMAÇ VE PROGRAMI IŞIĞINDA AYDINLATMAK, BÖYLECE ONLARI PARTİ KANALIYLA VE ONUN İLKELERİ DOĞRULTUSUNDA TOPLUMU YÖNETMEYE HAZIRLAMAKTIR.**
>
> — TİP TÜZÜĞÜ'NDEN

Program gibi parti tüzüğü de önemli bir çalışma malzemesidir. Amaç maddesinde programın özünün tekrarlanmış olmasının yanısıra, dünyada ve Türkiye'de sosyalist hareketin örgütsel işleyiş deneylerinin, **koşullar gözönüne alınarak** değerlendirilmesine dayanması yönü ile de, tüzük, mutlaka üzerinde durulması gereken bir ideolojik çalışma kaynağıdır. Parti üyeliğinin anlamı, demokratik merkeziyetçilik, parti disiplini, parti yönetimi gibi birçok konu bu kaynaktan yararlanılarak kavranılabilir.

İdeolojik çalışmada Parti program ve tüzüğünü başka uygun parti içi ve «dışı» kaynaklarla birlikte ele almak, onların yardımıyla değerlendirmek, programın açılıp özümlenmesini sağlamak gereklidir.

Parti program ve tüzüğünü tamamlayıcı kaynaklar parti genelgeleri, bildirileri, parti yöneticilerinin demeçleri, parti yayınları ve şüphesiz bilimsel sosyalizmin bütün temel kaynaklarıdır. Bunların partimiz için, dosyalardan ve kitaplık raflarından çıkıp üyelerin bilincine yansıdıkları oranda anlam taşıyacaklarını asla unutmayacağız. Partimizin ideolojik sağlamlığı ve işlerliğinin en büyük güvencesi bu yansımanın doğru, mümkün olduğu kadar hızlı ve yoğun bir şekilde gerçekleştirilmesidir.

Parti içi ideolojik eğitim parti üyelerinin bilgi, bilinç, düşünüş ve zihni yeteneklerinin ve davranışlarının burjuva ideolojisinin etkilerinden arındırılarak, üyeliklerinin gereklerini en geniş anlamda yerine getirebilmelerine yardımcı olmayı amaçlar.

Bu çalışmalar, çalışma ekiplerinden başlayarak, mutlaka, o parti biriminin yaptığı çalışmaların, çalışma sonrasında, çalışmaya katılanlarca değerlendirilmesini ve periyodik toplantılarla dünyadaki ve yurttaki gelişmelerin ortaklaşa yorumlanmasını kapsamalıdır. Eğitim toplantılarının monoton, katkısız alışkanlıklar haline gelmesi yönündeki her eğilimin ortadan kaldırılması için elden gelen çaba gösterilmelidir.

Eğitim çalışmalarının partinin o merkezde örgütlenmesiyle birlikte, örgütün kuruluşundan hemen sonra başlatılması ve aralıksız sürdürülmesi esas olmalıdır. Örgütlenmede olduğu gibi ideolojik çalışmada da parti birimlerinin kendi çalışmalarını temelde kendi insan kaynaklarıyla yürütmeleri bu çalışmaların sürekliliği, köklülüğü ve daha önemlisi sistemli eğitimin parti çalışmalarının ayrılmaz bir parçası olduğunun kavranması bakımından zorunludur.

İdeolojik çalışma programları merkezi olarak tesbit edilmekle birlikte her birimde çalışmaya katılanların çalışmanın yürütülüşü hakkındaki düşünceleri belirlenmeli ve merkeze ulaştırılmalıdır. Eğitmenin pasif bir kalabalığa konferans vermesi biçimindeki çalışmalardan mümkün olduğu ölçüde kaçınılmalı; konunun birlikte işlenmesi ve yöneticinin çalışmalara yolgöstericilik işlevini yapması sağlanmalıdır.

Eylemle birlikte yürütülen ideolojik çalışmanın başarısı partimizin başarısı olacaktır.

DEMOKRASİ FAŞİZM VE TÜRKİYE

KAPİTALİST SİSTEMİN ÖZÜ EŞİTLİK VE DEMOKRASİYLE ÇELİŞİR

Bütün öteki sınıf iktidarları gibi burjuva iktidarları da devlet gücünü elinde tutan sınıfın, kendi çıkarlarını sürdürmek ve genişletmek için, bu gücü öteki sınıflara karşı kullandığı birer diktatörlüktür.

Burjuva iktidarlarının toplumun öteki sınıfları bakımından birer diktatörlük olmaları, en baskıcı ve terörcü burjuva yönetimleri için olduğu kadar, en 'liberal, demokrat' görünümlü yönetimler için de geçerlidir.

Kapitalist sistem üretim araçlarının küçük bir azınlığın mülkiyetinde bulunması temeline dayanır. İşçiler işgüçlerini bu azınlığa satmak zorundadır. Öteki emekçi gruplar da yine aynı azınlık tarafından belirlenen alanlarda ve koşullarda yaşamlarını sürdürürler. Kapitalist sistemin bu değişmez özü eşitliğe ve demokrasiye ancak çok dar bir çerçeve içinde olanak bırakır.

İşte bu nedenledir ki, burjuvazinin iktidarda bulunduğu bir toplumda, emekçiler açısından eşitlik ve demokrasinin, bütünselliği içinde ve günlük yaşama yansıyarak varolması asla sözkonusu değildir. Ama, **başlıca** üç unsur belli olanaklar yaratır.

Birincisi, bilim ve teknikteki gelişmeler sonucu üretim sürecinin geçmiş toplum biçimlerine göre çok daha karmaşıklaşması, kapitalist sistemin toplumsal eşitlik ve demokrasiye, son derece sınırlı ölçülerde de olsa, bir yer tanımasını zorunlu kılar.

İkinci ve çok daha önemli olarak, kapitalizmle birlikte gelişen işçi sınıfı hareketi ve demokratik hareketler, sistemi boyuna daha geniş hak ve özgürlükler için zorlarlar. Ulusal ve uluslararası düzeyde bütün gelmiş geçmiş demokrasi mücadelelerinin mirasçılığını yaparlar.

Üçüncüsü, eşitlik ve demokrasinin karşısındaki maddi engellerin büyük ölçüde ortadan kaldırıldığı sosyalist toplumlar, ileri örnekler olmaları sonucu, kitle haberleşme araçları kanalıyla kapitalist toplumları etkilerler. Bu kapitalist ülkelerdeki iktidarları birtakım reformcu tedbirler almaya, hiç yoksa alıyor görünmeye yöneltirler.

Böylece, ülkenin dünya kapitalist sistemindeki yerinin elverdiği esneklik sınırları içinde, burjuvazinin egemenliğine dayanan, fakat emekçilerin de belli, sınırlı hak ve özgürlüklere sahip oldukları burjuva demokrasileri ortaya çıkar.

FAŞİZM BÜYÜK SERMAYEDARLARIN AÇIK, TERÖRCÜ DİKTATORYASIDIR

Faşizmi öteki burjuva iktidarlarından ayıran **temel** farklar: 1) genel olarak burjuvazinin değil, burjuvazi içinde bir kesimin —büyük, tekelci burjuvazinin ve büyük toprak sahiplerinin en gerici, en şöven kesiminin— diktatoryası olması ve 2) bu diktatoryanın açık ve terörcü özelliğidir.

Büyük, tekelci burjuvazinin ve büyük toprak sahiplerinin açık ve terörcü bir diktatorya kurmaları, burjuva demokrasisinin emekçi sınıflara sağladığı kazanımların yokedilmesi anlamına gelir. Bu yüzdendir ki, faşizm, en çıplak şekliyle kaba kuvvet, cinayet, işçi ve emekçilere, bütün ilerici ve demokratlara zulüm demektir.

İleri kapitalist ülkelerde, büyük sermayenin gerici ve şöven kesimleri aynı zamanda bu sınıfın başta gelen emperyalist unsurlarıdır. Bu ülkeler için faşizm, en azgın saldırganlık, emperyalist sömürünün yoğunlaştırılması demektir.

Geri ve bağımlı ülkelerde ise sözü edilen kesimler doğrudan bağımlı unsurlardır. Geri ülkeler için faşizm, körükörüne bağımlılık ve gerçek ulusal değerlerin yok sayılması demektir.

Burjuvazi içinde yalnızca bir kesimin iktidarın sahibi olabilmesi, bu egemenliğin gerçekleştirilmesinde kullanılan araçlar ne olursa olsun, genişliği ülkeden ülkeye değişmekle birlikte, burjuvazinin yalnız bir kesiminin bütün toplumu 'yönetebilecek' güce, birikime erişmesini gerektirir. Öyleyse, faşizm, kapitalizmin genel çöküş döneminin, tekelci kapitalist-emperyalist aşamanın bir ürünüdür. Geri kapitalist ülkelerde ise bu aşamanın evrensel ilişki ve etkileri ile yaşama şansı bulur.

Kısaca, faşist yönetimler, öteki burjuva iktidarlarıyla bir tutulamıyacak ölçüde **ayırımcı** ve **baskıcıdırlar**. Faşist devlette emekçilere karşı sürdürülen baskı ve sömürü son kertesine ulaştıktan başka, burjuvazinin tekelci, büyük burjuvazi dışındaki kesimlerine karşı da, burjuva demokrasilerinde olduğunun çok ötesinde sınırlayıcı, uydulaştırıcı bir politika izlenir. Böylece, faşizm bir sınıf diktatoryası olmakla kalmaz, bir zümre diktatoryası niteliğini de taşır.

HER KAPİTALİST TOPLUM FAŞİZMİN TOHUMLARINI BARINDIRIR

Faşizmin burjuva ideolojisinden ayrı bir dünya görüşü, bağımsız bir ideolojisi yoktur. Faşizmde kapitalist dünya görüşü, en uç noktasında, en azgın biçimiyle ortaya çıkar. Günümüz kapitalist toplumlarında izlenen toplumsal, ekonomik, kültürel politika faşizmin tohumlarını taşır. Sosyalizm düşmanlığı; ırkçılık; kapitalist sistemin korunması için bağımsız işçi sınıfı hareket ve örgütlerine, demokratik güçlere karşı baskı ve sindirme kampanyalarına girişilmesi; ücretlerin dondurulmaya çalışılması; burjuva demokrasisinin parlamento gibi bazı temel kurumlarının etkinliğinin azaltılması; emekçileri safdışı bırakmak üzere bürokratik mekanizmanın güçlendirilip merkezileştirilmesi... eğilimleri faşist plan ve uygulamalarla çakışmaktadır.

Bu çerçevede, eğer egemen sınıflar, olağanüstü bir krizle keskinleşen kendi iç çelişkilerini, zorunlu gördükleri hızla, parlamenter kurallara göre çözüp temel sorunlarda ortaklaşa davranamıyorlarsa işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin böyle kriz dönemlerinde genellikle daha üst düzeylere erişen, yeni niteliklər kazanan hareketleri egemen sınıfları ürkütecek bir tehlike halini almışsa; buna karşılık işçi sınıfı ve demokratik güçler bir faşist yönetimin işbaşına gelmesini engelleyemeyecek durumda iseler ve o sıradaki dünya konjonktürü de elverişli ise o kapitalist ülkede faşist iktidar için uygun koşullar var demektir.

TÜRKİYE'DE BURJUVA DEMOKRASİSİNİN SINIRLARI VE FAŞİST HAREKET

Ülkemizde, özellikle 1960'a kadar, parlamenter demokrasinin sınırları **çok dar** kalmıştır. İşçi sınıfının, çalışan kitlelerin, ilerici aydınların en az yüz yıldır süregelen mücadelelerine, dünya işçi hareketinin, demokratik akımların ve sosyalist sistemin olumlu etkilerine rağmen bu sınırlar önemli ölçüde genişletilememiştir. Ancak 1961 Anayasası'nın başlattığı aşama ile demokrasinin eski dönemlere göre bir ölçüde geliştirilmesi mümkün olabilmiştir.

1971-1973 döneminin faşizan uygulamaları ve yoğun baskılar bile işçi ve emekçilerin bilinçlenmesini, örgütlenmesini durduramamıştır.

Ama, faşist hareket, Türkiye'de 1960'ların ortalarından başlayarak yoğun bir saldırıya girişmiştir. Demokrasi yolundaki gelişmeler, çok büyük bir hızla artan maliyetler pahasına, işçilerin, öğrencilerin, ilerici aydınların faşist kurşunlarına, zulmüne hedef olmaları pahasına sağlanabilmektedir. Geçmiş dönemlerdeki kazanımların korunabilmesi faşist planlarla zorlu bir mücadeleyi gerektirmekte, bu arada önemli kayıplara da uğranılmaktadır.

Faşizm, güncel bir olgu olarak çalışan halkı, ulaşılan demokratik gelişimi tehdit etmektedir.

FAŞİZMİN VE ANTİ-DEMOKRATİK BASKILARIN MADDİ TEMELLERİ

Türkiye'de demokrasinin böylesine dar sınırlar içine hapsolmasının da, faşizan uygulamaların ve faşizm tertiplerinin de temelinde emperyalizme bağımlı geri ve çarpık kapitalizm yatmaktadır.

Emperyalizme bağımlılık burjuva demokratik gelişmeyi daha başlangıcında kısırlaştırdığı gibi, onun daha sonraki geliştirilme olanaklarını da tertiplerle, yönlendirmelerle engelleyici bir rol oynamıştır.

Güney Doğu Akdeniz ve Orta Doğu, emperyalizmin en çetin direnme noktalarından biri olmaktadır. Bölge halklarının gittikçe gelişen ilerici anti-emperyalist mücadele ve kazanımları, emperyalist sistem için bu bölgeyi giderek daha hassas ve sıcak bir hale getirmektedir. Emperyalizm için yenilginin belirtileri daha bu aşamada açıkça görülmekte birlikte, bu durum emperyalizmi, gücü yettiğince, bölgede monarşik ve faşist rejimleri desteklemekten alakoymamaktadır.

Arap halkının ilerici, devrimci mücadelesinin ulaştığı başarılar, bu arada Irak ve Suriye'nin gösterdiği anti-emperyalist gelişme, Yunanistan'da faşist cunta rejiminin devrilmiş olması Türkiye'nin emperyalizm için stratejik önemini artırmaktadır. Yabancı sermaye yatırımlarının son yıllardaki hızlı büyüyüşü ve 1975'te 130-140 milyon dolara ulaşması da ülkemizde demokrasinin bugünü ve geleceği açısından bir başka tehdidin belirtisidir.

ÜLKE İÇİNDE FAŞİZMİ KİMLER TEZGAHLAMAYA ÇALIŞIYOR?

Yüz yılı aşkın bir süredir büyük sermaye devlet kaynaklarıyla sistemli bir şekilde teş-

vik edilmektedir. Boyuna yeni ve daha kapsamlı kararlar çıkartılarak bir avuç sermayedara daha büyük soygun ve sömürü imkanları sağlanmaktadır. Yalnız 1970 sonrasında büyük sermayeye çeşitli adlar altında 25 milyar liranın üstünde kaynak aktarılmıştır.

Özel sektöre verilen banka kredileri 1963' de 12 milyar liradan, 1973'te 76 milyar liraya çıkmıştır.

Devlet İstatistik Enstitüsünün patronlardan alarak yayınladığı bilgilere göre, 1963'ten 1973'e kadar geçen 10 yıl içinde, işçi sayısının artması ve para değerinin düşmesi sonucu özel sanayi işletmelerinde çalışanlara ödenen toplam ücret bir miktar artmış görünürken yeni yaratılan değerler ve dağıtılan kârlar bunun çok daha üstünde olmuştur. Toplu sözleşme sisteminin ilk defa bu yıllarda uygulanmasına, on yıl boyunca verilen zorlu mücadelelere rağmen özel sanayide sömürü oranı % 209'dan, % 217'ye çıkmıştır.

Büyük toprak sahiplerinin gelirleri adeta bütünüyle vergi dışı bırakılmıştır. Tarım dışı sektörlerde vergi kaçırma oranı % 60'ın üstünde olup, yıllar geçtikçe bu oran daha da yükselmektedir. Yalnız 1974 yılında kaçırılan vergi miktarının 19 milyar lira civarında olduğu hesaplanmıştır.

Sermayedarların kendi bildirgelerine göre 8 milyar lira tutan birikmiş vergi borçlarının 5 milyar lirası Milliyetçi Cephe iktidarınca bir kalemde affedilebilmektedir.

Ticaret Bakanlığının hazırladığı bir rapora göre, birkaç yüz ihracatçı firmanın Temmuz 1974 — Temmuz 1975 dönemindeki kârları 5.5 milyar lirayı bulmaktadır. Bu miktarın 890 milyon liralık bölümü yabancı sermayeli 76 firmaya aittir. Yine az sayıdaki ithalatçı firmanın 1974 kârları ise 11 milyar lirayı aşmaktadır...

İşte Türkiye'de anti-demokratik baskıların, faşizm planlarının arkasındaki güçlerin kimler olduğunu en iyi bu ve benzeri bilgiler ortaya çıkarmaktadır.

Baskılarla amaçlanan bu işleyişin, bu talanın sürdürülmesine karşı çıkanların susturulmasıdır. Faşist bir yönetimden beklenen, sermayenin bir avuç ailenin, az sayıda sermayedar grubunun elinde yoğunlaşma ve toplulaşmasının iyice hızlandırılmasıdır. Teşviklerin çok büyük ölçülerde artırılması, kredilerin en büyük ölçüde büyük sermayeye akıtılması, gerçek ücretlerin bugünkü düzeylerinin de altına düşürülmesidir. Faşizmden beklenen gerçek işçi sendikalarının ve sosyalist partinin kapatılması, küçük ve orta sermayenin bugününden düşük kâr oranlarına ve daha ileri bir bağımlılığa zorlanmasıdır.

İÇİNDE BULUNULAN KRİZ BU TERTİPLERİ DAHA DA KÖRÜKLEMEKTEDİR

Bu talan Türkiye'de sanayi devriminin gerçekleşmesi sürecinin bir parçası, ileri kapitalist-emperyalist ülkeler grubuna girmenin zorunlu maliyeti değildir. Burjuvazi o treni çoktan kaçırmıştır. En ididalı burjuva planları bile, 20 yıl sonra emperyalist ülkeler arasında en geri olanın bugünkü düzeyine çıkılmasını öngörmekle yetinmektedir.

Sosyalist bir toplumun gelişme imkânları ile karşılaştırıldığında, işçi sınıfının ve öteki emekçilerin yarattıkları değerlerin nasıl çarçur edildiği, sağlanan kalkınmanın «sözde» liği çok daha iyi anlaşılmaktadır. İşbirlikçi, büyük burjuvaziyi faşizme yönelten en önemli nedenlerin başında da bu tür karşılaştırmaların engellenmesi, bilinçlerin köreltilmesi ihtiyacı gelmektedir.

Ülkenin içine düşürüldüğü yapısal gerilik, dünya kapitalizminin genel bunalımı Türkiye'ye yansıdıkça daha da belirginlik kazanmaktadır. Uluslararası ve ulusal krizler büyük, tekelci burjuvaziyi artan bir telaşa sürüklemektedir.

Yüzbinlerce işçimizin yabancı ülkeler patronlarının sömürüsüne terkedilmesine rağmen, resmi tahminlere göre 1.5 milyon kişi işsizdir.

Dış borç yükü açısından Türkiye dünyanın en başta gelen ülkelerinden biridir.

1975 yılında dış ticaret açığının en az 3.5 milyar doları bulması bekleniyor. Bu açığın kapatılması için gittikçe daha elverişsiz ve güncük çarelere başvuruluyor.

Gümrük kapılarının Ortak Pazar sermayesine ardına kadar açılacağı yıllar hızla yaklaşıyor.

Gelirin en eşitsiz dağıldığı ülkelerden biri olmanın, bağımlılığın ve teknolojik geriliğin sonucu olarak özel sanayi ürettiklerini satamıyor. Dışta rekabet şansı ise hiç yok. Böylece varolan üretim kapasitesinin de bir bölümü kullanılmıyor.

Yatırımların finansmanında büyük güçlükler sözkonusu...

Dolayısıyla kapitalizmin en olağan krizleri karşısında bile manevra yeteneği çok sınırlı olan büyük burjuvazi, güçlü ve deneyli emperyalist ülkelerin egemen sınıflarına göre daha yaygın bir şekilde ve hızla kurtuluşunu faşizmde arıyor.

Köklü, yapısal sorunlar öylesine büyük ve güncel ki, fazim planlarının taraftar toplayabilmesi için belli ek darboğazların, dönemsel krizlerin etkisine bile gerek kalmayabiliyor.

Burjuvazinin ve özellikle işbirlikçi, tekelci büyük burjuvazinin böyle köşeye sıkışmış durumu, onları, işçi ve emekçilerin en doğal burjuva demokratik hak ve özgürlükleri bile ortadan kaldırmaya çabalatmakta. Bağımsızlıktan yana, demokratik, sosyalist eylem ve örgütlenmeleri serinkanlılıkla karşılamasına engel olmakta... Bu özellikler ise, 12 Mart döneminde ve Milliyetçi Cephe'nin oluşturulması sırasında açıkça gözlendiği gibi, burjuvazinin önemli bir bölümünün, iç çelişkileri bir süre için arka plana atarak, en gerici ve baskıcı merkezler, tertipler etrafında toplanması için elverişli koşulları yaratmakta...

FAŞİST PLANLAR KİTLE DESTEĞİNDEN YOKSUNDUR

Geri kapitalist ülkelerde klasik tipte faşist partilerin parlamenter işleyiş içinde iktidara gelmelerine yetecek kitle desteğini sağlamalarının olanak dışı olduğunu tarihsel deneyler göstermektedir. Emperyalist ülkelerdekinin aksine, geri kalmış ülkelerde faşist yönetimler kitle desteği ile değil, genellikle askeri darbeler yoluyla kurulabilmektedir.

Türkiye'de de bu tarihi eğilim doğrulanmıştır. Sağlanan bütün katkılara ve önüne serilen sınırsız olanaklara rağmen faşist parti kitlelerden önemli bir destek sağlayamamıştır. Son derece sınırlı seçmen desteği ise on yıl boyunca ciddi hiçbir artış göstermemiştir.

Bu parti, tekelci, büyük burjuvazinin kullandığı bir yan-araçtır. Bu partinin, 'Devlet olma yasallığı'nın her şeye rağmen hareket inisiyatifini kısıtladığı durumlarda kullanılan bir şebeke olma işlevi son gelişmelerle iyice ön plana çıkmıştır.

FAŞİZME GEÇİT YOK

Demokrasi mücadelesi 1971'e kadar birçok engeli başarıyla aşmayı bilmiştir. 1971 - 1973 rejimi ise kendini uzun süre devam ettirme gücünü bulamamıştır. 1973 sonrasında kitlelerin bilinçlenme ve örgütlenmesi geçmiştekinden de büyük bir hız kazanmıştır. Bütün faşist planlar kitle desteğinden yoksundur.

Başta işçi sınıfı olmak üzere emekçilerin kendi çıkarlarının bilincine varmaları, bu yönde hareketlenmeleri, örgütlenmeleri toplumun bütün kesimlerinde yankı bulmaktadır. Her alanda çalışan halkımızın gittikçe artan bir bölümü yurdun çıkarının faşizmde değil daha geniş demokraside, uydulukta değil bağımsızlıkta olduğunu görmektedir. Faşist planların önemli dayanakları sarsılmaktadır.

Faşizm hiçbir kapitalist ülke için kaçınılmaz değildir. Daha da ötesi işçi sınıfımızın ve öteki emekçilerin önündeki iki alternatif faşizm ya da sosyal demokrasi de değildir. Faşizmi engellemek, yenmek mümkündür. Ve burada temel görev işçi sınıfı hareketine ve onun partisine düşmektedir.

Güncel görevimiz demokratik hak ve özgürlüklerin korunup geliştirilmesi, demokrasinin sınırlarının sosyalizm doğrultusunda boyuna genişletilmesi, toplumun demokratikleştirilmesidir.

«... Öncelikle politik alanda», demokrasinin geliştirilmesi, düşün, söz, basın, yayın ve örgütlenme özgürlüklerinin engelsiz sağlanması geciktirilemiyecek kadar ivedidir. Toplumun gelişimi bu noktaya gelip dayanmıştır, kısıtlamaların ve baskıların kalkmasını zorlamaktadır.»»

Demokrasi mücadelesini emperyalizme karşı mücadele ile birlikte vereceğiz. Bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi ancak birlikte anlam ve açıklık kazanan bir bütündür. Türkiye'yi emperyalist sisteme bağımlı kılan ilişkilerin zayıflatılması, kopartılıp atılması, antidemokratik baskı merkezlerinin, faşizm tertipçilerinin göbek bağlarının, can damarlarının kesilmesi, güçlerinin kırılmasıdır.

Demokrasi mücadelesi, antidemokratik eğilim ve uygulamaların kaynağı büyük sermaye ve büyük toprak sahiplerinin ekonomik egemenlik kaynaklarının kurutulmasını hedefleyecek şekilde yürütülecektir. Tekellerin, büyük sermayenin Anayasa dışı egemenlik kaynaklarının ortadan kaldırılması için mücadele edilecektir.

Anti-demokratik baskıların bütün alanlara yansıdığının bilinciyle, bu yansımalar kararlı ve örgütlü bir mücadele ile geriletilecek, giderek ortadan kaldırılacaktır.

BAĞIMSIZLIK VE DEMOKRASİ MÜCADELEMİZ KISA VADELİ BİR MÜCADELE, MC HÜKÜMETİNİN ÖMRÜ İLE SINIRLI BİR MÜCADELE DEĞİLDİR. MÜCADELEMİZ, FAŞİST EĞİLİM VE ODAKLARIN TOPLUMDA TAMAMEN ETKİSİZ KILINMASINA, TOPLUMUN İLERLEMESİNİN ÖNÜNDEKİ TÜM ENGELLERİN TEMİZLENMESİNE KADAR DEVAM EDECEK OLAN UZUN SÜRELİ BİR İŞTİR. UĞRUNDA SÜREKLİ, TUTARLI, SEBATLI MÜCADELE VERİLECEK ONURLU BİR İŞ.

BUNUN BİLİNCİNDE OLARAK HEP BİRLİKTE;
POLİTİK DEMOKRASİ İÇİN İLERİ!
TOPLUMUN DEMOKRATİKLEŞMESİ İÇİN İLERİ!
BAĞIMSIZLIK, DEMOKRASİ VE SOSYALİZM İÇİN İLERİ!
HALKIMIZI AYDINLIK YARINLARA GÖTÜRECEK YOLDA İLERİ!

— TİP DEMOKRASİ BİLDİRGESİ

● Büyükçekmece Jandarma Komutanlığı görevlileri yasa dışı olarak, DİSK üyesi Türkiye Gıda - İş Sendikası yayın organına el koydular. Ve sendikanın Çatalca temsilcileri karakolda dövüldü.

MECİDİYEKÖY'DE GREVDE BULUNAN İŞÇİLER AFİŞ ASARLARKEN TUTUKLANDILAR

Bundan bir süre önce İstanbul Telefon Başmüdürlüğü'nün 5. şantiye ve bir depo ile fabrikasında başlayan grev başarı ile sürmektedir. Grev ile ilgili olarak İstanbul'un çeşitli semtlerine afişler yapıştırılmış ve grevci işçiler haklarını alana dek direneceklerini belirtmişlerdir. DİSK'e bağlı Yeni Haber-İş Sendikası üyesi olan 850 işçi grev boyunca çeşitli zorluklarla karşılaşmaktadırlar. Grevin başladığı ilk günlerde Vatan Caddesinde bulunan grevcilere sağcı bir gurup saldırmış ve iki işçiyi yaralamışlardır. Önceki hafta 25 Mart günü saat 01.00 sıralarında ise Mecidiyeköy 2. Şantiye'de grevde bulunan işçilerden iki tanesi ve iki Türkiye İşçi Partisi üyesi Yeni Haber-İş Sendikası tarafından sağlanan ve savcılıktan gerekli kağıtları alınan afişleri yapıştırırken ikinci Şube ekiplerince götürüldükleri Birinci Şube ve daha sonra Mecidiyeköy Karakolunda bir gün bir gece gözaltında tutulmuşlardır.

Öte yandan 25 Mart sabahı Vatan Caddesinde grevde bulunan işçilere yeni bir saldırı düzenlenmiş ve sağcı bir gurup işçileri tehdit etmişlerdir. Bütün bu engellemelere rağmen grevde bulunan işçiler haklarını alıncaya kadar grevlerini sürdüreceklerini bildirmişler ve bu gibi olayların onları yıldırmayacağını açıklamışlardır. Yedi işyerindeki grev de başarı ile sürmektedir.

● Disk'e bağlı 11 sendikanın 23 işyerinde başlattığı grevler devam ediyor. Greve katılan işçi sayısı toplamı 4.000.

EVMA GREVCİLERİ SATIN ALINMAK İSTENİYOR

EVMA grevi 18. gününü doldurdu. Deva Holding kuruluşu olan EVMA'da, Çiti, Boğaziçi Kolonyaları, Lobi Deterjan, Bacım ve Misafir kolonyaları üretilmekte. İşveren tüm işçilere gönderdiği mektupta, «Aracıların birtakım haksız ve anlaşılmaz tutumlarından dolayı hepimizin ekmek kapısı olan Evma'da iş barışı bozulmuştur. İşyeri olarak barışı sağlamak için yapmış olduğumuz bütün gayretlere ve iyi niyetlere rağmen kısa bir süre için de olsa sizin kandırılmanız mümkün olmuştur.» demekte ve şöyle devam edilmektedir. «31 Mart çarşamba günü mesai bitimine kadar işbaşı yapmayanlar için vaadedilen bütün haklar hükümsüz olacak ve şirket kararlaştırılan ve planlanan bir dizi tedbirleri uygulamaya derhal başlayacaktır.»

Yapılan bu tehditlere rağmen işçiler «bu grev devam eder» diyorlar.

FABRİKALARDA TARLALARDA MEYDANLARDA





işçi sınıfının ekonomik mücadelesi, içinde işçi sınıfının siyasal mücadelesinin filizlerini taşır

● 350 işçinin çalıştığı Marshall Boya Fabrikasında Petrol - Kimya İş Sendikası greve başladı.

● Seydişehir'de kurulu Etibank Alüminyum tesislerinde faşist terör devam ediyor. Geçtiğimiz günlerde fabrikadan çıkarken 3 işçiye bir grup komando tarafından demir çubuklarla saldırıldı.

TÜRKAY KİBRİT FABRİKASI GREVİ

İşverenin değişik bir toplu sözleşme ile işçilerin karşısına çıkması nedeniyle Türkay Kibrit Fabrikası'nda 8 Mart pazartesi günü başlayan grev sürmekte. 239 işçinin fiilen katıldıkları grevi çevre fabrika işçileri de desteklemekte.

Grev yetkilileri asıl meselenin «büyük patron» ile «küçük patronlar» arasındaki bir çekişme olduğunu açıkladılar. İşveren tarafından teklif edilen toplu sözleşmede işçilere saat ücretlerinde yüzde 20'lik bir artış teklif edildi. Ortalama saat ücreti on lira olan grevde en az kıdem de on yıl. Türk - İş'e bağlı Petrol İş Sendikası üyesi olan işçileri çevrede bulunan diğer fabrikalar da fiilen desteklemekte. 20 Mart Cumartesi günü yapılan toplantıda Termoteknik, Doğu İlaç, Tek İlaç, Organik Kimya, Kavel Kablo, Beldesan, Bebimot ve Sunjut Çuval fabrikaları işçileri ve baştemsilcileri grevi ziyarete geldiler ve yaptıkları konuşmalarla işçi sınıfı birliğinin getireceği yararları bir kere daha vurguladılar.

● Keramik - İş Sendikası Alev Ateş işyerindeki grevi sürmekte. Sosyal - İş Sendikasının SSK Ankara Hukuk İşleri Müdürlüğünde başlattığı grev devam ediyor. Lastik - İş Sendikasının İzmir'de Kent Lastik'de 270 grevci işçi «isteklerimizden bir adım geri dönmeyeceğiz» dedi.

● Maden - İş Sendikası'na bağlı 720 işçinin çalıştığı izsal ve 50 işçinin çalıştığı Alıtlar işyerlerindeki grev devam ediyor.

● Ankara'da Maden - İş Sendikası'na bağlı 100 işçinin çalıştığı Kaya Döküm ve 123 işçinin çalıştığı Elsan'da grev sürüyor.

● Eskişehir'de 80 işçinin çalıştığı Engel işyerindeki grev de sürmekte.

ankara mitingi

13 Mart'ta Ankara'da 50 bin kişi yürüdü. İşçi, öğretmen, memur, mühendis, öğrenci, toplumun hemen her kesiminden katılan 50 bin kişilik bir kitle yürüdü, Türkiye'de artan faşist baskıları ve MC iktidarını protesto etti. MC Hükümeti'ni istifaya çağırdı. 50 binlik yürüyüş ve miting, halkımızın gür ve disiplinli sesini yükseltti.

Miting ve yürüyüşe 10 demokratik kitle ve meslek örgütü kitle tabanlarıyla birlikte etkin bir biçimde katıldı. Bu etkin katılma, güvenlik kuvvetlerinin ve «sol» daki bazı grupların gayretlerine rağmen engellenemedi. Miting ve yürüyüş, kitle muhalefetinin gücünü gösterdi.

Miting ve yürüyüşün hazırlık döneminde yasa dışı engellemelerle karşılaşıldı. Mitinge çağrı afişleri asan 200 kişiye silahla, copla saldırıldı. Öğretmenler, öğrenciler, mühendisler, memurlar uzun süre gözaltında tutuldu. Türkiye'nin hemen her köşesinden gelenler Ankara'ya girerken yollarda arandı. Ellerindeki pankartları, dövizleri, flamaları alındı... ama bunlar mitinge katılmayı önleyemedi.

Güvenlik kuvvetlerinin engellemeleri dışında mitingi desteklemeyenler de vardı. Dar grupçu eğilimlerini sürdürenler, örgütlerini mitinge katılmamaya çağırdı. Provokasyon olasılığı öne sürülerek kitle hareketinden geri duruldu. «Bir şey yapmayalım, provokasyon olur. Düzenlemesine katılmadığımız bir hareketi kontrol edemeyiz; provokasyona geliriz» düşüncesiyle hareketsiz, pasif bir tavır alanlar görüldü. Provokasyon korkutmaları ve pasif kalma önerilerine rağmen miting başarılı oldu.

Diğer yandan, yanlış sloganlarla mitingi amacından saptırmayı düşünen grupçuklar 50 binlik kitleden cevaplarını aldılar. Mitingte «Kahrolsun Faşizm», «Bağımsız Türkiye», «MC istifa» sloganları sürekli egemen oldu. Miting tam bir anti - faşist, anti - emperyalist nitelik taşıdı.

Kitle eylemlerinin gerçekleşmesini engellemek isteyenlerin gayretleri, mitingin etkisinin daraltılması biçiminde daha sonra da sürdürüldü. Başta MC'nin TRT'si olmak üzere birçok burjuva basını mitingten bir tek kelime bile söz etmedi. Kitle hareketini işçi ve emekçi sınıflardan gizlemek istedi. Diğer yandan kimi «sol» cular ise mitingi disiplinsiz, güçsüz göstermek, ve mitingte, çarpık sloganların egemen olduğunu yaymaya çalışarak etkisini kırmak istediler. Ama gerçekleri gizlemeye çalışmak boşuna. Hem gerçekler öğreniliyor ve hem de onu çarpıtmak isteyenlerin niyetleri.

Türkiye İşçi Partisi, miting ve yürüyüşü başından sonuna kadar destekledi. Partililer miting ve yürüyüşe bağlı oldukları kitle örgütlerinde disiplinli bir şekilde katıldılar. Anti - faşist, anti - emperyalist gerçekçi ve somut duruma uygun sloganların egemen olmasında katkıda bulundular. Partimizin başarı mesajı mitinge katılan kitlelere ulaştırıldı. Partimizin desteği dile getirildi. Partililerin yerinin kitlelerin içinde olduğu bir kere daha görüldü.

kitle örgütleri ve partililer

Nihat SARGIN
Genel Sekreter

Hepimizin Parti'ye girerken doldurup imzaladığımız «Giriş belgeleri»nde, kimliğimizi saptayan soruların yanında şöyle bir soru da yer alıyor: «Üyesi bulunduğu kitle örgütü» ve hemen bunun altına rastlayan boşlukta başka bir soru var; gereğinde üyeyle en kısa yoldan bağlantıyı sağlamak için sorulmuş, «varsa telefon numarası». Bir örneği Genel Merkezde toplanan giriş belgelerini incelediğimizde şu ilginç gözlemle karşılaşıyoruz: Alttaki soru çok defa cevapsız kalıyor. Bugün ülkemizde, belli bir düzeyin üstünde mali olanaklara sahip olmadan evinde özel telefona sahip olabilmek imkânsız gibi. Böyle üyelerimiz de doğal olarak pek az. Ama üstteki sorunun karşılığının verilmediği hemen hemen hiç görülmüyor; hatta bazan sorunun cevabı birden fazla oldugu, yani cevaplıyan partili birden fazla kitle örgütünün üyesi bulunduğu için cevaplar alttaki boşluğu da örtecek biçimde kendi bölümünü aşıyor. Cevap bölümünde hem bir sendikanın adını, hem de bir yerel kalkınma, geliştirme ve kültür derneğinin adını yanyana görebildiğiniz gibi, örneğin bir meslek odası ile birlikte bütün teknik elemanların yığınsal örgütünün adını da görebiliyorsunuz. Birçok üyemiz ise, bu örgütlerin sade üyesi olmakla kalmıyor, aynı zamanda onların yönetim kademelerinde de görevli, hatta kurucusu. İkinci sorunun cevapsız kalması nekadar doğalsa, birincinin nerdeyse ikincinin boşluğunu örtmesi o kadar doğal sayılmalı. Toplumumuzun en aktif, hareketli, mücadeleci, üstelik sınıf bilincine sahip, kısaca sosyalist kesiminin oluşturduğu bir Parti için başka türlüsü zaten mümkün olamazdı. Gözlem bununla bitmiyor. Yazılan kitle örgütlerinin en büyük çoğunluğunu şu veya bu işkolunda örgütlenmiş sendikalar'ın adı oluşturmakta, o işkolundaki ilerici sendikaların adı. Bunlardan sonra, ikinci sırada fakat birincilerin çok gerisinde teknik eleman oda ve dernekleri yer alıyor, daha sonra da Tüm - Der, Töb - Der gibi kuruluşlar ve diğerleri. Gözlem Parti'nin nasıl bir tabana oturduğunun, nasıl bir üye yapısına sahip olduğunun bir göstergesi de olmakta. Sevindirici ve gönendirici bir gösterge. Bir yandan da bize, kitle örgütlerinin doğrudan amaçları bu olmamakla birlikte, toplumdaki önemli bir işlevlerini de gösteriyor. Kitlelerin ekonomik ve toplumsal somut taleplerinin gerçekleştirilmesi için örgütlü mücadelenin önemini kavrayıp kitle örgütlerinin çalışmalarına aktif olarak katılan, fakat nihai çözümler için bunun yetersizliğini ve daha üst düzeyde bir mücadelenin de gereğini görerek bir partinin, herhangi bir parti de değil, sosyalist bir partinin saflarına katılan insanların yetişmesine yardımcı olmak. Bu da, partililerin kitle örgütlerindeki çalışmaları sırasında bir partili olarak görevlerine ilişkin bazı ipuçlarını veriyor. Doğal evrimlerini hızlandırıp kitle örgütleri içinden, en mücadeleci, yiğit, yetenekli ve bilinçli kimseleri en kısa sürede Parti'ye kazanmak. Giderek, kitle örgütünde kayıtlı yığınların Parti'nin doğrultusunda, Parti sempatizanı olarak hareketlerini sağlamak. Böylece kitle örgütleri, yığınlar ile Parti arasında gerçek köprülerden, bağıntı noktalarından biri olma niteliğine daha fazla kavuşacak; örgütler de yığınlarını, Parti ekseni etrafında ve Parti görüşleri doğrultusunda tek bir devrimci dalga halinde seferber edebileceklerdir.

Bu, hem kolay değil, hem de bugünden yarına oluverecek değil. Bunun için, sabırla, inançlı, kararlı, dikkatli, titiz, uzun bir çalışma gerek. Bir partili olarak öncelikle, her hareketimizin kişiliğimizle birlikte Parti'ye bağlanacağını, kitlelerin gözünün üzerimizde olduğunu bir an hatırdan çıkarmaksızın, diğer alanlarda olduğu gibi, bağlı olduğumuz kitle örgütünün de en fedakar, en disiplinli, en cesur kişileri olarak bütün işlerine büyük, küçük demeden koşacağız, örgütümüzün başarı kazanması için elimizden geleni yapacağız. Örgütün kendi çalışma alanı içindeki yığınları mümkün olduğunca geniş olarak kapsamasına gayret edeceğiz. Kitlelerin güncel somut taleplerini, örgütün, olanakları elverdiği ölçüde karşılamak, çözüme kavuşturmak üzere yapacağı mücadelede ön safta bizler olacağız. Ama bir yandan da bunun yetmiyeceğini, son kesin çözümün ancak sosyalizmle mümkün olduğunu bıkıp usanmadan yineliyeceğiz, yinelemekle kalmayacak somut olayların da yardımıyla nedenlerini ortaya koyacağız, yolunu gösterecek, açıklayacağız. Meşhur deyimle kitlelerin ne istediğini değil, ne istemesi gerektiğini ortaya koyacağız. Böylece kitlelerle ilişki kurmada, kitlelerin somut güncel isteklerini Parti'ye aktarıp, Parti'nin bu isteklerle ilgili önerilerini kitlelere iletmede ve bütün bu isteklerin ortak noktalarının ortaya çıkarılıp bir bütünlüğe kavuşturulmasında bu örgütler bir araç görevini görecek. Kitle örgütlerindeki çalışma, Parti'nin kitle içindeki çalışmasının bütünü değil elbet. Ancak bir bölümü, ama önemli bir bölümü. Çünkü bu düzenli ve örgütsel bir ilişki.

Diğer yandan, bu yığınsal örgütlerde halâ egemen sınıfların bütün olanaklarıyla kafalara yerleştirdiği, burjuvazinin çıkarları doğrultusundaki saplantı ve tutkulardan tam olarak arınamamış; iktidar olanaklarıyla sürdürülen devamlı propaganda ile arınması da geciktirilen, bu yüzden kendi sınıf ve kitle çıkarı dışında da olsa, görüşlerimize karşıt kişilerin olacağını, örneğin gerici partilere kayıtlı veya sempatizan kimselerin de bu örgütlerde yer aldığını unutmaksızın, bunların da ergeç görüşlerimize yatkınlık, en azından kişiliklerimize saygınlık duyacağının bilincinde olarak ilkelerimizden taviz vermeksizin esnek davranacağız.

Bunların ötesinde, kitle örgütlerini gerçek işlevlerinin dışına taşırmak isteyen, her nasılsa yönetiminde bulundukları bir kitle örgütünü dar grupçuluk anlayışı ve kariyerist emelleri doğrultusunda, kitlenin çıkarı ve örgütün bölünmesi pahasına kullanmak isteyen veya onu bir parti gibi harekete zorlayan eğilimlere karşı çıkacak, her fırsatta bunları sergileyecek ve kitleden soyutlayacağız.

Bir partili olarak kitle örgütü içinde yaptığımız bütün çalışmalarda aynı örgütün üyesi bütün arkadaşlar, bir parti grubu imişcesine birlikte davranacağız. Bu «birlikte» liği sağlamak için aramızda görüşecek, tartışacağız, çözümleyemediğimiz sorunlar için ilgili yönetim kademelerinin yol göstericiliğine başvuracağız; gereğinde direktiflerinden yararlanacağız. Bütün bunları yaparken örgütün yönetimsel bağımsızlığına da gölge düşürmeyeceğiz. Başka bir parti'ye kayıtlı olan üyeler için bu pek zor, hatta imkansız olabilir, nitekim olmaktadır da. Ama bizler için durum temelinden değişiktir. Çünkü, o örgütün kitlesinin nihai talepleri ile Parti'mizin istemleri ve önerileri, esasında tam tamına çakıştığı gibi, güncel somut isteklerinin karşılanmasına ilişkin olarak o örgütte görevli partililerin de katkısıyla saptanmış bulunan güncel politika ve taktikler de en geçerli çözümler olacak, o gün değilse bile ertesi gün mutlaka kitlelerin çoğunluğunca anlaşılacak ve benimsenecektir. Zaman daima partililerin ve Parti'mizin lehine çalışmaktadır. Gerçek istemler doğrultusunda en geçerli ve uygun çözüm önerileri ve çözümleri ve bunları gerçekleştirmek için en fedakârca, yiğitçe, çalışmaları ile partili arkadaşlarımız eninde sonunda bu örgütlerin gerçek öncüsü, önderi olacaktır.

Dün aynı parti çatısı altında birlikte çalıştığımız ve ilerici sendikaların en üst yönetiminin baş sorumlu kişisi, bir gözlemini anlatmıştı: Yönettiği sendikada, hemen her sendikada olduğu üzere bazan işlerin umulduğu gibi gitmediği oluyordu; toplu sözleşme müzakereleri, hatta greve rağmen arzulanan sonucu vermiyor, yöneticilerin ve kitlenin istekleri yerine getirilmeden işverenin dediklerini kabul etmek gerekebiliyordu. Veya türlü yollarla başka bir sendika o işyerinde çoğunluk oluyor ve sözleşme ile elde ettiği haklar ancak o sendikanın üyelerine tanınıyordu. Böyle bir yenilgiden sonra, sendikasının o işyerindeki üyelerinin bir kısmını, hatta çoğunluğunu yitirmemesi imkânsızdı ve yöneticiler tarafından da, istenmese bile doğal karşılanıyordu. Ama böyle durumlarda dahi, ne olursa olsun sendikasını terketmiyen, bu uğurda çoluk çocuğunun nafakasının azalmasını göze almaktan çekinmeyen üyeler de vardı ve bunların başında partililer geliyordu. Onlara gerçekten güvenilebilirdi. Her türlü baskıya göğüs geriyor, «benim sendikam budur» deyip sonuna kadar direniyordu TİP'liler. Bu olgunun en taze bir başka örneğini bugün Seydişehir yaşamaktadır, başka yerlerde de başka biçimlerde görüldüğü gibi.

Evet, dün öyle olmuştu, bugün de öyle olmakta, yarın da aynen öyle olacaktır.

partili, çark başak'ın en iyi muhabiri, en iyi dağıtımcısı ve en iyi okuyucusudur.



İspanya'da faşizmin yıkılışına doğru

Hiçbir faşist yönetim, ne kadar uzun süre devam ederse etsin, emekçileri baskı altında tutmak için kullandığı yöntemler ne kadar zalimce ve ustalıklı olursa olsun, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin kesin sonuca doğru ilerlemesini engelleyemez. İspanya işçi sınıfı ve emekçileri, anti - faşist mücadelenin bu temel kuralını bir kere daha doğrulayarak Avrupa'nın en eski faşist rejiminin yıkılışını hazırlıyorlar.

Özellikle 1975 yılının son aylarından bu yana İspanya'da kitle hareketleri 40 yıldır görülmedik boyutlara ulaştı. Grevler, yürüyüşler ve öteki kitle direnişleri yalnız büyük şehirler ve sanayi bölgeleri emekçilerini kapsamakla kalmadı, kasabalara, köylere kadar yayılmaya başladı. Geçen ay ülkenin 20 kentinde sürdürülen genel greve 250 bine yakın işçi katıldı. Genel grev sırasında polisin uyguladığı baskılar ve işlediği cinayetler ise daha da büyük yığınları direnişe yöneltti. 7 işçinin polis tarafından öldürülmesi üzerine yapılan grev çağrısına sadece Bilbao yöresinde 500 bin işçi olumlu cevap vererek işi bıraktı. Son haberlere göre 1976 yılı başından beri geçen sürede grev yapan işçilerin sayısı 3 milyon civarındadır. Askere alınan grevci işçi sayısının 100 binin üstünde olduğu İspanya'da toplu tutuklamalara, en yoğun baskılara rağmen, faşizme karşı kitle hareketleri gerilemiyor, günden güne daha da güçleniyor. «Genel af, bağımsız sendika kurma ve grev hakkı, bütün faşist uygulamalara son verilmesi, derhal serbest seçimlere gidilmesi, ücretlerin yükseltilmesi» sloganları büyüyen kitleleri peşinde topluyor.

Parlamento Ulusal Savunma Konseyi'nde «marksistlerin kalesi» haline geldiği söylenerek müdahale edilmesi istenen üniversiteler de faşist rejimin en büyük sorunları arasında yer alıyor. Son aylarda onbinlerce üniversiteli ve aydın demokrasi lehine gösteriler yaptılar, işçi direnişlerini desteklediklerini belirttiler.

İlerici ve demokratik hareketler ordu ve kilise içinde de yankı buluyor. Faşizmin en büyük dayanaklarını oluşturan bu iki kurum artık büyük burjuvazi ve emperyalizm için eskisinden çok daha az güven verici. Demokrat Askerler Birliği örgütü ile ilgili olarak tutuklanan 9 subay davasının yürütülüş biçiminin de gösterdiği gibi, Portekiz faşizminin yıkılışından alınan dersle ordu içinde baskılar yoğunlaştırılıyor ve ordu dışı faşist güçlere verilen önem büyüyor. Ne var ki bu baskıların ve faşist parti üyelerinin yeniden sahneye sürülmesinin genel gelişimi etkilemediği emperyalist haber ajanslarınca bile kabul ediliyor.

İspanya'daki kitle eylemleri kendiliğinden patlamalar, örgütsüz tepkiler değildir. Grevler genellikle İşçi Komiteleri adı verilen gizli birlikler tarafından başlatılıp yönlendiriliyor. Öteki kitle hareketleri ise başlıca Demokratik Cunta ve Demokratik Platform adlı iki anti - faşist kuruluşun denetimi altında gelişiyor. İşçi Komiteleri ve Demokratik Cunta'ya İspanya Komünist Partisi hakim. İşçi Komiteleri demokratik kitle hareketlerini yöneten temel güç olmanın yanısıra, resmi sendikalarda da gitgide artan bir etkinliğe sahip. Geçen Temmuz ayında yapılan temsilcilik seçimlerinde seçilenlerin % 70'inin işçi komiteleri tarafından desteklenen adaylar olduğu, ayrıca birçok sendika yöneticisinin aynı zamanda işçi komiteleri yöneticileri olduğu biliniyor. Temsilci seçimlerini boykot etmiş olan ve şimdi hareketlerinin yanlış olduğunu kabul eden sosyal demokratlar ise, işçi sınıfı içinde önemli bir etkinliği kalmayan Genel İşçi Birliği'nin yönetimini ellerinde bulunduruyorlar.

Portekiz'in ardından İspanya'da yürütülen anti - faşist mücadele de, işçi sınıfının örgütlü politik hareketinin karşılaşılan baskılar ne olursa olsun yolundan alıkonulamıyacağını, görevlerini yapmasına hiçbir koşulun engel olamıyacağını ortaya koyuyor.

İspanya'da faşizme karşı mücadelenin en temel görevlerinden biri olan «anti - faşist güçlerin birliğinin sağlanması» yönünde de önemli adımlar atılıyor. Demokratik Cunta ve Demokratik Platform hareketlerinin birleşmesi için çabalar devam ediyor. Sendikal hareketin birliğinin sağlanması yolunda birçok somut başarı kazanıldı. Faşizmin baskılarının bugünden daha yoğun olduğu şartlar altında sendikal hareketin politik ayrımlara paralel birçok bölünmelere uğraması, her işkolunda ve yörede çok sayıda sendika kurulması işçi sınıfı hareketini de, demokratik mücadeleyi de zayıf düşüren bir unsur olagelmiştir. İşçi hareketlerindeki yükselişle birlikte sendikal birlik alanında kazanılan başarılar da büyümeye başladı. Yalnız gizli sendikal örgütler değil, resmi sendika ve işçi kuruluşları da aralarındaki birlik ve dayanışmayı hızla artırarak faşist yönetime daha güçlü olarak karşı çıkmayı başarıyorlar.

Franko'nun kanlı faşizmi, bugün, Kral Carlos'un «liberalleşme» demagojisi ile sürdürülmek isteniyor. Tıpkı Portekiz'de Salazar'ın ölümünden sonra olduğu gibi, İspanya'da da sözde «reform» larla kitlelerin devrimci enerjisi yatıştırılmak, mücadeleleri saptırılmak isteniyor. İspanya büyük burjuvazisi ve emperyalizm ilk hedef olarak anti - faşist güçler arasındaki birliği bozmaya çabalıyor.

Hükümet gelişen demokratik hareketlerin baskısıyla parlamentoya gösteri ve toplantı özgürlüğü ile ilgili bir yasa tasarısı getirdi. İki yıl içinde ülkede «serbest» seçimlerin yapılacağını açıkladı. Ancak hükümet tasarısında İspanya Komünist Partisi'ni resmen tanımayacağı ve seçimlere katılamayacağı yeralıyor. Amaç İKP'nin öteki anti-faşist güçlerden koparılması ve tecrit edilmesi. 1975 Mayıs'ından bu yana işçiler hukuken grev hakkına sahipler. Ne var ki, bir grevin başlatılabilmesi için yasalara uygunluğunun faşist hükümet ve organları tarafından onaylanması gerekiyor. Ayrıca grevlerin yalnızca ekonomik istekler için yapılması da şart koşuluyor. Burada da amaç aynı: güdümlü hareket ve örgütler yaratmak, işçi sınıfını ekonomik mücadele alanına hapsetmek ve bölmek. Franko'nun ölümünden sonra çıkartılan af da kitlelerin temel isteklerinin yerine getirilmesi görüntüsü altında temelde hiçbir değişiklik yapılmamasının bir başka örneği oldu. Affın kapsamı son derece sınırlı tutuldu, ve ülke dışındaki siyasi hükümlülerin aftan yararlanması kabul edilmedi.

Hükümetin ve ardındaki güçlerin bu oyunları hiç yoksa şimdilik başarıya ulaşmaktan uzaktır. Gerek sosyal demokratlar, gerekse burjuvazinin liberal kesiminin sözcüsü durumundaki Hristiyan Demokrat Parti hükümet tasarılarına karşı çıkıyorlar. Hristiyan Demokrat Parti'nin 1 Şubat'ta 40 yıldan beri ilk defa resmi izinle ve halka açık olarak yapılan toplantısında ölüm cezasının kaldırılması, özgür sendika kurma hakkının kabul edilmesi ve Komünist Partisi'nin resmen tanınması isteklerinde bulunulması bu açıdan önem kazanıyor.

Ülke içinde demokratik güçler tarafından artan bir yalnızlığa mahkum edilen faşist rejim kurtuluşunu emperyalizmle ilişkilerini sıkılaştırmakta arıyor. İspanya Dışişleri Bakanı ile NATO Genel Sekreteri arasındaki görüşmeler, ilk kez bir İspanyol temsilcisinin NATO Merkezi'ne resmen alınması, Ortak Pazar'a üyeliğin sağlanması için artan temaslar hep gerici suç ortakları bulma çabalarının birer sonucudur. Franko'nun Cumhuriyet'e karşı ayaklanması, Hitler ve Mussolini faşizminin desteği ile başarıya ulaşmıştı. ABD ve Avrupa emperyalist yönetimlerinin üstü kapalı desteği ile II. Dünya Savaşı sonrasında da yaşatılan İspanyol faşizmi, şimdi tekrar açık ve doğrudan dış ilişki ve yardıma muhtaç. «Hür Dünya» yalanı artık çekinmeksizin bir yana bırakılıyor. Hitler ve Mussolini kadar doğrudan bir yolla İspanyol faşizminin desteklenmesinde sakınca görülmüyor.

Ama İspanyol faşizmini onlar da kurtaramıyacaklar. İspanya işçi ve emekçilerinin bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesi bütün sorunları aşa aşa başarıya ulaşacak.

ÇARK BAŞAK ● Türkiye İşçi Partisi Merkez Yayın Organı ● Sahibi : Türkiye İşçi Partisi adına Behice BORAN ● Sorumlu yazı işleri müdürü : Nurdan ORPEN ● 15 günde bir yayınlanır ● Yönetim yeri : TİP Genel Merkezi, Nur'u Ziya Sok. 17/5 Tünel - İSTANBUL ● Dizgi - Tertip : Başaran Matbaası ● Baskı : Ufuk Matbaası — Tel : 26 43 09 ● Abone: 24 sayı için 35.—TL. Yurtdışı: 70.—TL. Tel: 45 92 01